

Den 11. oktober 2001 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 14. december 2000 af Pensionen Brøndbyhus. I rapporten bad jeg pensionen og Direktoratet for Kriminalforsorgen om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 17. oktober 2001 fra Pensionen Brøndbyhus og en udtalelse af 10. januar 2002 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad pkt. 5. Udgang

I Pensionen Brøndbyhus' husorden er følgende fastsat om hjemkomsttidspunkt:

”Pensionens hoveddør lukkes kl. 23.00, på hvilket tidspunkt udstationerede senest skal være hjemme.”

Jeg bad pensionen og Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse hvorfor husordenen ikke er affattet i overensstemmelse med det som der blev enighed om på mødet i februar 2000 mellem pensionsforstanderne og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Pensionen Brøndbyhus har vedrørende dette punkt henvist til pensionens udkast af 10. oktober 2001 til ny husorden/regelsæt for pensionen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har nærmere redegjort for arbejdet med godkendelse af pensionens (nye) husorden og har den 25. februar 2002 sendt mig et eksemplar af den nye husorden i dens endelige, godkendte form.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 8. Forplejning og opholdsbetaling

Under henvisning til at pensionens værelser er af vidt forskellig størrelse (et af de besigtigede værelser består endvidere af to rum) bad jeg pensionen om at oplyse hvorfor pensionen ikke fastsatte differentierede priser for opholdsbetaling afhængigt af værelsernes brugsværdi. Jeg henviste herved desuden til det normaliseringsprincip som tilstræbes i kriminalforsorgens institutioner. Jeg bad endvidere pensionen om at oplyse opholdsbetalingen for beboerne i lejligheden.

Jeg bad desuden pensionen om at oplyse på hvilken baggrund pensionen ikke (længere) foretager en økonomisk beregning for den enkelte beboer, hvorefter det er beboerens rådighedsbeløb som er afgørende for om vedkommende skal betale for sit ophold – og i givet fald hvor meget.

Pensionen Brøndbyhus har hertil oplyst at pensionens forstander fastsætter værelsesprisen efter godkendelse af Direktoratet for Kriminalforsorgen, og at den nugældende takst er 30 kr. pr. døgn – også for værelserne i udslusningslejligheden. En prisfastsættelse i forhold til værelsernes størrelse ville føre til en meget varieret prisfastsættelse hvilket efter pensionens opfattelse ikke forekommer realistisk. Pensionen har herved henvist dels til den høje brugsværdi af de faciliteter som står til rådighed for alle beboerne, dels til at en del beboere skifter værelser i forbindelse med fraflytning af andre beboere.

Pensionen har endvidere anført:

”M.h.t. økonomisk beregning, udfærdiges der et økonomiskema for hver enkelt beboer. – Ved eventuel fastsættelse af opholdsbetaling vil der blive taget hensyn til udgifter til: Egen bolig, forsikringer, transport, børnebidrag etc., således at den enkelte beboer som minimum har et rådighedsbeløb der svarer til kontanthjælpens grundbeløb på ca. 3.300,- kr. mdl. – Ved et rådighedsbeløb der ligger over dette beløb, foretages en konkret beregning i forhold til opholdsbetaling, således at der først kan være tale om fuld opholdsbetaling ved et rådighedsbeløb der ligger over ca. kr. 4.200,- mdl. (grundbeløb + opholdsbetaling).

Såfremt beboeren kun oppebærer arbejdspenge efter reglerne herfor, betaler denne ikke for opholdet.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har henvist til de nye regler i forbindelse med straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden om betaling for ophold i kriminalforsorgens institutioner (bekendtgørelse nr. 396 af 17. maj 2001) – herunder for bekendtgørelsens § 3, stk. 4 og 5 om nedsættelse eller bortfald af opholdsbetalingen i tilfælde hvor den indsatte har en lav indtægt. Direktoratet har endvidere oplyst at direktoratet vil tage spørgsmålet om niveauet for opholdsbetalingen op med pensionerne for at sikre en harmonisering af opholdsbetalingen, og at direktoratet samtidig vil se på pensionernes fastsættelse af det rådighedsbeløb som de dømte efter de gældende regler har krav på (bekendtgørelsens § 3, stk. 4). Direktoratet har endelig oplyst at direktoratet vil orientere Folketingets Ombudsmand om resultatet af disse tiltag.

Også på dette område er der kommet nye regler som følge af straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden den 1. juli 2001. Jeg tager oplysningerne om opholdsbetalingen i Pensionen Brøndbyhus til efterretning, og jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg har noteret mig at direktoratet vil orientere mig om resultatet af direktoratets undersøgelse af pensionernes fastsættelse af de indsattes rådighedsbeløb og undersøgelsen af pensionernes niveau for opholdsbetaling med henblik på en harmonisering.

Ad pkt. 9. Lægebetjening

§ 2, stk. 1, og § 20, stk. 1, i Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 374 af 17. maj 2001, om lægebistand til henholdsvis indsatte i fængsler og arresthuse og indsatte i kriminalforsorgens pensioner er sålydende:

”§ 2. De indsatte behandles af institutionens læge.

...

§ 20. Indsatte i kriminalforsorgens pensioner behandles af egen læge og tandlæge.”

Jeg anmodede pensionen om at oplyse på hvilken måde pensionen forholder eller vil forholde sig til det forhold at det i forbindelse med gennemførelsen af straffuldbyrdelsesloven i § 20, stk. 1, er fastsat at indsatte i kriminalforsorgens pensioner behandles af egen læge og tandlæge.

Pensionen har oplyst at beboerne benytter egen læge og tandlæge.

Direktoratet har oplyst at den nye bekendtgørelse hverken har medført nogen retlig eller praktisk ændring med hensyn til den lægelige betjening af pensionsbeboerne der – som følge af at kriminalforsorgens pensioner ikke har ansat læger hvis opgave er at forestå den almindelige lægelige betjening af klienterne – er omfattet af sygesikringslovens almindelige bestemmelser om vederlagsfri lægehjælp mv. og ikke af Socialministeriets bekendtgørelse nr. 119 af 17. marts 1976 om hvilende sygesikringsret. Direktoratet har endvidere oplyst at det vil være undtagelsen at pensionsbeboerne er tilmeldt sygesikringen i den kommune hvor pensionen er beliggende. Beboerne vil således normalt ikke have egen læge i nærheden af Pensionen Brøndbyhus, hvorfor pensionen af praktiske grunde har indgået aftale med en lokal praktiserende læge om at denne for sygesikringens regning står til rådighed for pensionens beboere når de behøver lægehjælp. Direktoratet har på denne baggrund henholdt sig til det som pensionen har anført.

Jeg tager det som pensionen og direktoratet har oplyst og anført til efterretning, og jeg foretager mig ikke mere i anledning af min inspektion af Pensionen Brøndbyhus på dette punkt.

Jeg anførte i min rapport at jeg gik ud fra at håndkøbsmedicin og antabus blev opbevaret forsvarligt låst inde i overensstemmelse med en henstilling fra Direktoratet for Kriminalforsorgen (rejseinspektionen).

Pensionen har hertil oplyst at ordineret medicin, håndkøbsmedicin og antabus opbevares i et aflåst skab på kontoret.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad pkt. 10. Besøg

Jeg bad pensionen oplyse om ordningen med at tillade overnattende gæster har givet anledning til problemer.

Pensionen har oplyst at dette på intet tidspunkt har været tilfældet, og at gæsterne registreres med navn og CPR-nr. af sikkerhedsmæssige hensyn.

Direktoratet har anført følgende:

”Direktoratet kan oplyse – som anført nedenfor under bemærkningerne til punkt 13, side 27 – at det er den trykte folder i A-5 format, der skal anvendes og dermed udleveres til beboerne.

I den trykte folder er det under punktet ’Gæster’ anført:

’Beboere kan modtage max. 2 gæster på hverdage efter kl. 15.00 samt lørdag/søndag og helligdage fra kl. 8.00. Medmindre andet er aftalt med personalet, skal gæster forlade pensionen inden kl. 23.00. Børn kan ikke overnatte. Dog kan kæreste/ægtefælle efter nærmere aftale

overnatte. Den enkelte beboer er alene ansvarlig for at besøget forløber i overensstemmelse med pensionens almindelige regler.’

Det fremgår af § 2, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 376 af 17. maj 2001 om adgangen til besøg m.v. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen), at institutionens leder, under hensyn til forholdene i den enkelte institution og i det omfang ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn taler herfor, kan fastsætte begrænsninger med hensyn til antallet af personer, der samtidig kan aflægge besøg hos den indsatte. Det bemærkes herved, at det fremgår af § 23 i besøgsbekendtgørelsen, at reglen i § 2, stk. 1, nr. 2, også gælder for indsatte i kriminalforsorgens pensioner.

Direktoratet kan på den baggrund henholde sig til det af pensionen anførte.”

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad pkt. 13. Husorden

Jeg henstillede til pensionen og direktoratet at bringe pensionens pjecer (henholdsvis benævnt regelsæt og husorden og husorden/folder) i indholdsmæssig overensstemmelse – eventuelt i forbindelse med den verserende godkendelsessag – eller at kun den ene pjece blev anvendt/godkendt.

Pensionen Brøndbyhus har henvist til det nye udkast til husorden som pensionen tidligere har fremsendt til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Pensionen har endvidere henstillet til direktoratet at husordenen godkendes til anvendelse som pjece.

Direktoratet har i brev af 10. januar 2002 bl.a. anført:

”Direktoratet kan oplyse, at det materiale, som pensionen den 21. juli 2001 sendte til direktoratet til godkendelse, **dels** var en pjece (indeholdende en beskrivelse af og en husorden for pensionen) beregnet til udlevering til beboere og samarbejdspartnere (den trykte pjece i A-5 format), **dels** en beskrivelse af pensionen til brug for en mappe, som direktoratet hidtil har

haft og udleveret til samarbejdspartnere, og som indeholder beskrivelser af de enkelte pensioner, herunder gengivelse af pensionernes husordener (materialet i A-4 format).”

Direktoratet har erklæret sig enig med mig i at det er uheldigt såfremt der anvendes to pjecer som ikke er helt identiske. Direktoratet har samtidig oplyst at det aldrig har været tanken at der skulle anvendes to pjecer, men alene én pjece som dels indeholder en beskrivelse af pensionen, dels en gengivelse af pensionens husorden.

Ved brev af 25. februar 2002 til mig har Direktoratet for Kriminalforsorgen fremsendt et eksemplar af den endelige, godkendte husorden. Direktoratet har endvidere oplyst at den godkendte husorden nu bliver indsat i direktoratets mappe over godkendte husordener, og at der fremover kun vil blive anvendt og udleveret én husorden for pensionen.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig herefter ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 15.2. Partshøring

I en af de udlånte sager blev den indsatte udstationeret til Pensionen Brøndbyhus bl.a. med vilkår om (fortsat) psykiatrisk/sexologisk behandling på Rigshospitalet. Hospitalet meddelte imidlertid efterfølgende Pensionen Brøndbyhus at hospitalet havde besluttet midlertidigt at indstille behandlingen af den indsatte idet det var udsigtsløst (fortsat) at have den pågældende i behandling. Rigshospitalet henviste herved til den indsattes aflysning samme dag og den pågældendes tidligere aflysninger.

Jeg udtalte at jeg umiddelbart måtte forstå Pensionen Brøndbyhus' indstilling til Anstalten ved Herstedvester om tilbageførsel således at pensionen ikke anså den indsattes forhold for at være en vilkårsovertrædelse. Jeg bad direktoratet om en udtalelse om hvorvidt afgørelsen i en situation som den der forelå i den konkrete sag, burde henføres til § 10, stk. 1, nr. 2 (som en

vilkårsovertrædelse) eller til § 10, stk. 1, nr. 3 (som en afgørelse om at formålet med anbringelsen ikke (længere) er til stede) i direktoratets bekendtgørelse nr. 389 af 17. maj 2001 om anbringelse af dømte i institution mv. uden for fængsel eller arresthus. Jeg bad direktoratet afgive sin udtalelse i lyset af hændelsesforløbet i den konkrete sag, men i øvrigt uden forbindelse med denne sag.

Hvis direktoratet besvarede mit spørgsmål med en henvisning til bekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 3, bad jeg direktoratet om en udtalelse om hvorvidt den dømte efter direktoratets opfattelse skal partshøres om de indkomne oplysninger. Jeg henviste i den forbindelse til at parts-høringsforpligtelsen i bekendtgørelsens § 11, stk. 1, udtrykkeligt er knyttet til sager om vilkårsovertrædelse.

Pensionen har herom oplyst at pensionen vil afvente direktoratets bemærkninger hertil og har samtidig oplyst at pensionen er opmærksom på det anførte med hensyn til tilbageførsel, herunder forvaltningslovens regler om begrundelse.

Direktoratet har oplyst og anført følgende:

”Således som sagen foreligger beskrevet, er det direktoratets opfattelse, at afgørelsen bør henføres til bekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 3 som en afgørelse om, at formålet med anbringelsen ikke længere er til stede.

Dette er begrundet i, at den indsatte var anbragt på pensionen bl.a. på vilkår om fortsat psykiatrisk/sexologisk behandling på Rigshospitalet, og at det fremgår, at beslutningen om at indstille behandlingen blev truffet af Rigshospitalet. Dermed var formålet med anbringelsen ikke længere til stede.

For så vidt angår spørgsmålet om partshøring er det direktoratets opfattelse, at der ved alle afgørelser om tilbagekaldelse af tilladelse til anbringelse efter § 78 skal ske partshøring efter forvaltningslovens regler herom.

Herudover er der i bekendtgørelsens § 11 foreskrevet en særlig procedure, der skal følges, når der skal træffes en afgørelse om tilbagekaldelse af en tilladelse til anbringelse som følge af vilkårsovertrædelser. Det fremgår således af § 11, stk. 1, at den dømte, inden der efter § 10 træffes afgørelse om tilbagekaldelse af tilladelsen som følge af vilkårsovertrædelse, i fornødent omfang skal gøres bekendt med de foreliggende oplysninger. Den dømte skal endvidere gøres bekendt med adgangen til at lade sig bistå af andre og få aktindsigt. Den dømte skal

herudover have lejlighed til at udtale sig. Herudover foreskriver § 11 bl.a., hvorledes der skal forholdes, hvis der foretages afhøringer, samt at der skal gøres notat om den trufne afgørelse, ligesom det er nævnt, hvilke oplysninger dette notat skal indeholde.

Det er derfor direktoratets opfattelse, at der i den beskrevne situation skal ske partshøring efter forvaltningslovens regler herom, hvorimod der ikke er krav om, at den særlige procedure efter § 11 skal følges.”

Det følger af direktoratets udtalelse at der ikke skal sluttes modsætningsvis til bestemmelsen i § 11, stk. 1, og at der således i alle de tilfælde som er nævnt i § 10, stk. 1, pkt. 1-3, skal foretages partshøring efter forvaltningslovens almindelige regler. Bestemmelserne i bekendtgørelsens § 11 betyder at tilbagekaldelsen af tilladelse til anbringelse uden for fængsel eller arresthus som følge af vilkårsovertrædelse også efter straffuldbyrdeslovens ikrafttræden skal behandles efter regler svarende til reglerne i disciplinærbekendtgørelsen (direktoratets bekendtgørelse nr. 385 af 17. maj 2001, jf. pkt. 11 i direktoratets vejledning nr. 91 af 16. maj 2001) – regler der rækker videre end forvaltningslovens minimumsregler. Jeg tager herefter det som direktoratet har oplyst, til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 17. Opfølgning

Jeg har noteret mig at direktoratet vil orientere mig om resultatet af direktoratets undersøgelse af pensionernes fastsættelse af de indsattes rådighedsbeløb og undersøgelsen af pensionernes niveau for opholdsbetaling med henblik på en harmonisering (punkt 8 ovenfor).

Jeg betragter i øvrigt sagen vedrørende min inspektion af Pensionen Brøndbyhus som afsluttet.

Ad pkt. 18. Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Pensionen Brøndbyhus, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og til pensionens beboere.

Jens Møller
Inspektionschef